

Cooperativismo e Economía Social, nº 28 (2005-2006), pp. 177-184

REGULACIÓN DO CONSELLO REXIONAL DE ECONOMÍA SOCIAL DE CASTILLA-LA MANCHA

María Luisa CABELLO LÓPEZ

A Lei 20/2002, de 14 de novembro, de cooperativas de Castela-A Mancha (Diario Oficial de Castela-A Mancha de 25 de novembro), logo de dispor a creación do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha como órgano de promoción e difusión do cooperativismo na Comunidade Autónoma, con funcións de carácter consultivo, asesor e de colaboración coa Administración da Xunta de Comunidades de Castela-A Mancha en materia de cooperativas, establece que a organización e funcionamento deste Consello contemplárase regulamentariamente (artigo 143.1 e 3). Así mesmo na súa disposición derradeira segunda faculta ó Consello de Goberno da Xunta de Comunidades de Castela-A Mancha para que, a proposta da Consellería competente en materia de traballo, dicte tantas disposicións sexan precisas para o desenvolvemento e execución do previsto nela.

Consecuentemente, a proposta da Consellería de Traballo e Emprego, de acordo co Dictame emitido polo Consello Consultivo, e previa deliberación do Consello de Goberno, aprobouse o Decreto 193/2005, de 27 de decembro, polo que se regula a organización e funcionamento do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha (Diario Oficial de Castela-A Mancha de 30 de decembro). Consta este Decreto dunha breve exposición de motivos, dun total de catorce artigos, dunha disposición adicional, unha transitoria e dúas disposicións derradeiras.

Pois ben, despois de indicar no artigo 1 que o obxecto do Decreto é a regulación da estrutura, composición, organización e funcionamento do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha, nos dous artigos seguintes determináanse a natureza xurídica e as funcións deste. En

concreto, no primeiro deles (“*Natureza xurídica*”), en termos practicamente idénticos ós empregados no artigo 143.1 da mencionada Lei 20/2002, configúrase dito Consello como órgano de promoción e difusión do cooperativismo e da economía social en Castela-A Mancha, con funcións de carácter consultivo, asesor e de colaboración coa Administración da Xunta de Comunidades de Castela-A Mancha en materia de cooperativas, adscribíndose á Consellería competente en materia de traballo. Nesta terá a súa sede, se ben poderá celebrar as súas sesións en calquera lugar do territorio da Comunidade Autónoma.

Podendo dotarse das normas de réxime interno que precise, solicitar e recibir da Administración autonómica a información necesaria, serán funcións do Consello Rexional de Economía Social (artigo 3, ampliando as recollidas no artigo 143.2 da Lei 20/2002): a) Facilitar e colaborar na investigación, planificación e execución dos programas de desenvolvemento e fomento do cooperativismo e da economía social, así como promover a educación e formación cooperativa; b) elaborar propostas e dictames en relación coas cuestións que afecten ó cooperativismo e á economía social; c) emitir informe sobre os proxectos de disposicións legais e regulamentarias que afecten á Lei de cooperativas de Castela-A Mancha e o seu desenvolvemento regulamentario e respecto das demais normas, especialmente as referidas á promoción e desenvolvemento da Economía Social, así como procurar a súa difusión; d) realizar, nos termos e mediante o procedemento que se estableza regulamentariamente (artigo 144.2 da Lei 20/2002), as funcións de mediación e conciliación, e exercer a arbitrase nas cuestións litixiosas que se formulen entre cooperativas, entre estas e os seus socios, ou no seo das mesmas entre os seus socios, entre a cooperativa ou cooperativas e a entidade asociativa na que se integren, así como entre as entidades asociativas de cooperativas, cando ambas partes o soliciten ou ben estean obrigadas a tenor do establecido nos seus Estatutos sociais. Igualmente, nos mesmos termos, exercerá esta función en relación coas sociedades laborais e as entidades asociativas das mesmas. Obviamente, esta función non corresponderá nos conflitos que se susciten entre as cooperativas de traballo asociado ou sociedades laborais e os seus socios traballadores, pola súa condición de tales: e) colaborar na elaboración de proposicións sobre calquera disposición legal ou regulamentaria que afecte a entidades da Economía Social. Estas proposicións ou propostas serán presentadas a modo de suxerencias ante os órganos competentes para promover ditas normas; f) realizar estudos sobre cuestións e problemas que afecten á Economía Social; g) informar preceptivamente os expedientes de descalificación das cooperativas [artigo

139.3.a) da Lei 20/2002]; h) aplicar as cantidades que, no seu caso, se poñan a disposición do Consello, de conformidade co establecido no artigo 98.2.a) e d) da Lei 20/2002, que prevé a posibilidade, unha vez satisfeitas as débedas sociais e baixo determinadas condicións, de que parte do haber social resultante da liquidación dunha cooperativa se ingrese a favor do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha para destinalo á promoción do Cooperativismo e da Economía Social; i) informar sobre a creación de novas clases de cooperativas (disposición derradeira terceira da Lei 20/2002; e j) promover a integración cooperativa e a intercooperación en todas as súas formas. Remata a enumeración de funcións do Consello de xeito similar ó artigo 3.1 do noso Decreto 25/2001, de 18 de xaneiro, polo que se regula a organización e funcionamento do Consello Galego de Cooperativas (Diario Oficial de Galicia de 7 de febreiro); é dicir, deixando aberta a posibilidade a calquera outra actividade que resulte beneficiosa para o movemento cooperativo e a Economía Social ou veña imposta por Lei ou as súas normas de desenvolvemento.

No artigo 4 alúdese á composición do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha. É menester ter en conta que o artigo 143.3 da Lei de cooperativas de Castela-A Mancha ordena que os seus membros, en todo caso, pertencen á Administración autonómica, ó movemento cooperativo e da Economía Social, sen perxuízo da representación doutros sectores. Establece o precepto, así mesmo, que o Presidente do Consello Rexional será o titular da Consellería competente en materia de traballo e o Vicepresidente o titular da Dirección Xeral de Traballo.

Así as cousas, no referido artigo 4 do Decreto que estamos a analizar (“*Composición*”) se dispón que o Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha estará integrado por un presidente, un vicepresidente, catorce vocais e un secretario. Dos catorce vocais seis serán designados pola Consellería competente en materia de traballo e oito polas entidades asociativas de Economía Social de ámbito rexional, en función da súa representatividade e implantación territorial, debidamente acreditada. Obviamente, cada entidade poderá propoñer tantos suplentes como membros titulares participen no Consello. O Secretario, que será o empregado público que preste os seus servizos na Unidade Rexional do Rexistro de Cooperativas de Castela-A Mancha, será designado, cesado ou substituído temporalmente nos supostos de vacante, ausencia ou enfermidade polo presidente do Consello. Ó igual que sucede na nosa Comunidade co Consello Galego de Cooperativas (*cf.* o artigo 4.2 do xa citado Decreto 25/2001), o Secretario actuará con voz pero sen voto.

Nomeados e separados polo presidente, a proposta das distintas organizacións e institucións representadas (artigo 5), o mandato dos vocais do Consello terá unha duración de catro anos, salvo revocación expresa de quen os propuxo, podendo ser renovados sucesivamente. Os substitutos, tanto do titular coma do suplente, no seu caso, permanecerán como membros ata completar dito período, contado dende o nomeamento de aquel a quen substitúan (artigo 6).

Os derradeiros artigos do Decreto 193/2005 (artigos 7 a 14) dedícanse ó funcionamento do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha. Neste senso, comeza o artigo 7 poñendo de manifesto que este funcionará en Pleno e en Comisión Permanente, sen prexuízo das Comisións de Traballo que podan constituirse.

O Pleno estará integrado por tódolos membros do Consello e pola Secretaría, correspondéndolle, ademais do exercicio das funcións previstas no xa mencionado artigo 3, a práctica das seguintes: a) Determinar as Comisións de Traballo e os seus compoñentes; b) aprobar a memoria anual sobre a actuación do Consello, dentro do primeiro semestre de cada ano; e c) calquera outra función necesaria para o cumprimento dos seus obxectivos que non estea reservada a outro órgano. Reunirase o Pleno, en sesión ordinaria, cunha periodicidade máxima de seis meses, e en sesión extraordinaria previa convocatoria da Presidencia, a iniciativa propia ou a petición da Comisión Permanente ou da cuarta parte dos membros do Consello. Para a súa válida constitución, a deliberación e toma de acordos requirirase a presenza da metade dos seus integrantes, sendo sempre necesaria a do Presidente e a do Secretario ou a de aqueles que os substitúan.

Consagrándose o principio “*un voto por cabeza*”, xa que cada membro do Consello terá un voto, e admitíndose o “*voto dirimente*” da Presidencia en caso de empate nas votacións, os acordos terán que ser adoptados por máis da metade dos votos validamente emitidos, excepto nos casos en que o Regulamento de Réxime Interno estableza unha maioría especial. Os membros que discrepen dos acordos poderán formular voto particular razoado.

Seguindo as pautas habituais na materia, remata o artigo 8 ordenando que se levante acta pola Secretaría de cada sesión que celebre o Pleno do Consello. Calquera membro ten dereito a solicitar a transcripción íntegra da súa intervención ou proposta, sempre que aporte no acto, ou no prazo que sinala a Presidencia, o texto que se corresponda fielmente coa súa intervención, facéndose así constar na acta ou uníndose copia á mesma.

Conforme sinala o artigo 9, a Comisión Permanente estará integrada por seis membros, concretamente pola Vicepresidencia do Consello, que a presidirá, e cinco vocais, estando asistida pola Secretaría. Sendo nomeados os vocais polo Pleno, segundo o procedemento que estableza o Regulamento de Réxime Interno, dous serán dos designados pola Consellería competente en materia de traballo, e tres dos designados polas organizacións representativas da Economía Social.

As funcións que lle corresponden á Comisión Permanente son as seguintes: a) Preparar a orde do día e a convocatoria das reunións ordinarias do Pleno; b) executar os acordos do Pleno; c) colaborar coa Presidencia do Consello na elaboración do Proxecto das normas de funcionamento ou Regulamento deste órgano colexiado; d) apoiar e impulsar a actividade das Comisións de Traballo que se constitúan polo Pleno e coordinar o funcionamento das mesmas; e e) calesquera outras que o Pleno e as normas de funcionamento interno do Consello lle confiran.

De cada sesión, sexa ordinaria (cada tres meses), sexa extraordinaria (cando a convoque a Presidencia da Comisión), levantarase acta pola Secretaría. Os acordos serán adoptados pola maioría absoluta dos seus membros e o voto do Presidente, ó igual que ocorre no Pleno do Consello, dirimirá os empates.

Nos artigos 10, 11, 12 e 13 enuméranse as funcións, respectivamente, do Presidente, do Vicepresidente, das Vocalías e da Secretaría do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha. Correspóndelle ó Presidente: a) Ostentar a representación do Consello; b) acordar a convocatoria das sesións ordinarias e extraordinarias e a fixación da orde do día do Pleno do Consello, de conformidade, nas ordinarias, coa decisión adoptada pola Comisión Permanente, así como visar as actas e certificacións dos acordos do Pleno; c) presidir as sesións, moderar o desenvolvemento dos debates e suspendelo por causas xustificadas; d) elaborar, en colaboración coa Comisión Permanente, o Proxecto das normas de funcionamento ou Regulamento de Réxime Interno do Consello Rexional; e) someter propostas á consideración do Consello; f) todas aquelas funcións que lle sexan encomendadas polo Pleno, que poderán ser delegadas na Vicepresidencia; g) nomear e separar ós que ostenten as vocalías, tanto titulares como suplentes, conforme se establece no apuntado artigo 5: e h) exercer cantas outras funcións sexan propias da Presidencia do Consello.

O Presidente poderá delegar na persoa que ostente a Vicepresidencia o exercicio da Presidencia do Consello; persoa esta que lle substituirá en caso

de vacante, ausencia, enfermidade ou outra causa legal. En ámbolos dous casos actuará como Vicepresidente o membro suplente designado ó efecto (artigo 4.3).

Corresponde á Vicepresidencia do Consello: a) Colaborar coa Presidencia; b) asistir con voz e voto ás sesións do Pleno do Consello; c) presidir, como xa vimos (artigo 9), a Comisión Permanente; e d) exercer a Presidencia do Consello por delegación ou substitución da persoa que ostente a titularidade (artigo 11).

As persoas que ostenten a condición de vocal deberán: a) Asistir e participar nos debates das sesións; b) exercer o seu dereito ó voto e formular o seu voto particular, así como expresar o senso do mesmo e os motivos que o xustifican; c) formular rogos e preguntas; d) obter a información e documentación precisa para cumprir as funcións asignadas; e) cantas outras funcións sexan inherentes á súa condición de membro do Consello (artigo 12).

Son funcións da Secretaría: a) Asistir ás sesións do Pleno e da Comisión Permanente, exercendo as funcións propias de tal cargo, con voz pero sen voto; b) efectuar a convocatoria das sesións do Pleno e da Comisión Permanente por orde dos seus Presidentes, así como as citacións ós seus membros; c) recibir os actos de comunicación dos membros do Consello; d) despachar os asuntos ordinarios e aqueles outros que lle fosen encargados polo Presidente; e) redactar e autorizar as actas das sesións do Pleno e da Comisión Permanente; f) expedir certificacións das consultas, dictames e acordos aprobados; g) elaborar a memoria anual das actividades do Consello para a súa presentación ó Pleno; e h) cantas outras sexan inherentes á súa condición.

De forma similar ó artigo 13 do noso Decreto 25/2001, o artigo 14 dispón que as Comisións de Traballo son grupos de estudio para a elaboración de propostas, informes ou dictames nas materias propias da competencia do Consello. Creadas con carácter permanente ou temporal polo Pleno do Consello, que designa á persoa encargada da coordinación de cada unha delas e fixa o número de membros que as compoñen, as Comisións de Traballo elixirán entre os seus membros á persoa encargada da Secretaría. Quedarán validamente constituídas coa presenza da metade máis un dos seus membros e os acordos tomaranse pola maioría dos votos dos membros presentes, tendo a persoa encargada da coordinación voto dirimente para o caso de empate. Concluídos os informes, traballos ou dictames, a persoa encargada da coordinación os trasladará á Presidencia do

Consello ós efectos oportunos, quen os remitirá ó resto dos membros do mesmo.

A proposta do Pleno ou da Comisión Permanente, poderán formar parte das Comisións de Traballo representantes de calesquera entidades ou colectivos públicos ou privados que poidan ter relación ou interese na materia obxecto dos seus traballos. Así mesmo as Comisións de Traballo poderán recabar a asistencia técnica especializada que consideren necesaria.

A única disposición adicional que ten o Decreto 193/2005 indícanos que ós efectos de determinar a representatividade das entidades asociativas de Economía Social de ámbito rexional (necesaria para designar a oito dos catorce vocais que integran o Consello Rexional, como xa vimos ó mencionar o artigo 4), estas poñerán a disposición da Dirección Xeral competente en materia de traballo, o libro de socios, debidamente actualizado, así como toda aquela documentación que acredite a implantación territorial e representatividade das mesmas.

Pola súa banda, a disposición transitoria dedícase á constitución do Consello Rexional de Economía Social de Castela-A Mancha, que deberá ter lugar dentro dos dous meses seguintes á entrada en vigor do Decreto que nos ocupa. Aclárase ademais que para determinar a representatividade das entidades asociativas de Economía Social de ámbito rexional neste primeiro Consello remitirase, no prazo máximo dun mes dende a referida entrada en vigor, a documentación a que se refire a disposición adicional antes mencionada.

Por último, na disposición derradeira primeira do Decreto 193/2005 se faculta á persoa titular da Consellería con competencias en materia de traballo para dictar cantas disposicións sexan necesarias para o desenvolvemento e execución do disposto no mesmo, que entrará en vigor ós vinte días da súa publicación no Diario Oficial de Castela-A Mancha, segundo establece a disposición derradeira segunda.

